

Erasmus Week dla bibliotekarzy

Współpraca i integracja na forum międzynarodowym to jeden z filarów programu Erasmus+. Jednym z „branżowych” wydarzeń jest Erasmus Library Staff Training Week, którego drugą edycję zorganizowała największa grecka uczelnia Aristotle University of Thessaloniki.

W wydarzeniu uczestniczyło 50 bibliotekarzy z kilkunastu krajów Europy, a także z Maroka, Libanu i Izraela. Zostanie ono zapamiętane zarówno za względu na międzynarodowe kontakty, udaną integrację, efektywną wymianę poglądów, jak i urok jednego z najpiękniejszych miast na Bałkanach.

Prezentacja gospodarzy

Uniwersytet Arystotelesa w Salonikach (AUTH) to największa uczelnia na Bałkanach. Została założona w 1925 roku. Obecnie kształci 74 tysiące studentów na 11 wydziałach. Jest tu nawet szpital i 61 klinik, przedszkole dla dzieci pracowników połączone z eksperymentalną szkołą pedagogiczną, kilkadziesiąt

bibliotek, laboratoriów i pracowni komputerowych, liczne muzea i jednostki działające na rzecz studentów. Wszystko to w obrębie kampusu o powierzchni ponad 230 tys. metrów kwadratowych, znajdującego się w samym centrum miasta.

Centralna Biblioteka – stara i nowa

Biblioteka AUTH została założona w 1925 roku, a działalność rozpoczęła w roku 1927. Początkowo mieściła się w dawnym budynku Szkoły Filozofii, a w 1974 roku przeniesiono ją do budynku w samym sercu kampusu. Po latach okazało się, że biblioteka

► c.d. na str. 60

Muzeum
w Uniwersytecie
Arystotelesa

foto:
Jolanta Szczepaniak

► c.d. ze str. 59

potrzebuje więcej miejsca na zbiory oraz więcej przestrzeni dla studentów. Ograniczona powierzchnia kampusu i przepisy budowlane nie pozwalały na budowanie kolejnych gmachów, dlatego nowy budynek znajduje się poniżej poziomu gruntu.

Obecnie Centralna Biblioteka zajmuje stary oraz sąsiedni, nowy budynek, oddany do użytku w 2000 roku. Cechuje go oryginalny wygląd, a jego projekt w 2000 roku nagrodzono *Public Building Architectural Award*, przyznawaną przez *Greek Institute of Architecture*. Mieści się w nim czytelnia naukowa, księgozbiór, czytelnia historyczna, wypożyczalnia i stanowiska komputerowe. Biblioteka zajmuje się nie tylko drukowanymi zbiorami. Jest odpowiedzialna za tworzenie unikalnych cyfrowych kolekcji (dawna prasa, zdjęcia, manuskrypty i in.), udostępnianie prac dyplomowych i doktorskich, gromadzenie i udostępnianie dorobku naukowego pracowników uczelni, dostęp do czasopism *open access*, wydawanych przez uczelnię oraz informacji i materiałów z konferencji, seminariów i innych wydarzeń na uczelni. Biblioteka zarządza też bazą kursów e-learningowych i bierze udział w licznych międzynarodowych programach i projektach.

Wymiana poglądów i doświadczeń

Uczestnicy *Erasmus Library Staff Training Week* przygotowywali prezentacje o swoich uczelniach i bibliotekach, z kolei organizatorzy – bibliotekarze z *Library and Information Centre* – szczegółowo zaprezentowali, jak wygląda praca w poszczególnych oddziałach biblioteki, jaka jest rola biblioteki w strukturze całej uczelni oraz z jakimi problemami musiała się zmierzyć po kryzysie gospodarczym w 2010 roku – na przykład zaprzestano korzystania z płatnych programów i licencjonowanego oprogramowania na rzecz *open source*.

Dyskusje dość szybko doprowadziły do ustalenia, że biblioteki akademickie w Europie – i nie tylko – trapią podobne problemy. Wynikają one z malejących budżetów i starzejącego się personelu – zawód bibliotekarza nie przyciąga młodych ludzi ani ze względu na prestiż, ani ze względu na zarobki. Kolejnym problemem bywa nadążanie za rozwijającymi się technologiami informacyjnymi i zapotrzebowaniem na usługi informacyjne w bibliotekach; często wykształcenie osób zatrudnionych w bibliotekach jest niewystarczające, niewystarczające są też środki finansowe przeznaczane na zakup sprzętu i oprogramowania.

Pojawiły się zasadnicze różnice w podejściu do zagadnień związanych z otwartym dostępem, za-

rażaniem zbiorami specjalnymi czy komunikacją naukową. Wiele bibliotek zdecydowanie kieruje się w stronę *open access* – wiąże się to przede wszystkim z coraz powszechniejszą polityką otwartości zagranicznych uczelni. Niestety, polskie uczelnie pozostają daleko w tyle w tym aspekcie, jest to głównie domena krajów skandynawskich.

Duch historii

Saloniki to pod względem wielkości drugie po Atenach miasto Grecji. Uważane jest za stolicę historycznej krainy Macedonia. Miasto słynie ze swojej historii. Warto je zobaczyć przede wszystkim ze względu na liczne zabytki rzymskie i bizantyjskie, pozostałości fortyfikacji, kościoły, klasztory i wspaniałe muzea. 15 budowli zostało wpisanych na listę światowego dziedzictwa kulturowego UNESCO. Turystów przyciąga też Biała Wieża i nadmorska promenada. Przez miasto przebiega najdłuższa grecka autostrada *Via Egnatia*, nawiązująca do starożytnej drogi rzymskiej zbudowanej w latach 146-120 p.n.e., łączącej *Dyrrachium* nad Adriatykiem (obecnie to *Durres* w zachodniej Albanii) z *Bizancjum* (obecnie *Stambuł*, największe miasto Turcji).

Podczas tygodnia pełnego wykładów i prezentacji zwiedziliśmy też uniwersyteckie muzeum, biblioteki na wydziałach, zabrano nas również na wycieczkę do punktu archeologicznego *Wergina*. Znajdują się tu ruiny *Ajgaj* – najstarszej stolicy starożytnej Macedonii. Tutaj też grzebano jej władców. Pod *Wielkim Kurhanem* znajdują się tu niezwykle grobowce królewskie: *Filipa II* (382-336 p.n.e.), ojca *Aleksandra Wielkiego* oraz (prawdopodobnie) syna *Aleksandra Wielkiego*, czyli *Aleksandra IV*, zamordowanego w dzieciństwie. Stanowisko archeologiczne zostało wpisane na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Dobra zachęta

Wśród obecnie dostępnych branżowych wydań dla bibliotekarzy *Erasmus Library Training Week* w Salonikach jest jednym z ciekawszych. Ma zachęcić bibliotekarzy do wymiany doświadczeń, współpracy i wspólnego poszukiwania rozwiązań problemów. Na pochwałę zasługuje świetna organizacja oraz różnorodność aktywności (m.in. prezentacje, indywidualne konsultacje z pracownikami poszczególnych jednostek, zwiedzanie bibliotecznych i muzealnych obiektów na uczelni).

■ Jolanta Szczepaniak
Biblioteka Politechniki Łódzkiej